

[Lukk vinduet](#)

Fangen fra leir 12

Verden vet at det sitter mer enn 200.000 mennesker i konsentrasjonsleire i Nord-Korea. Men verden er opptatt med helt andre ting.

FORTELLEREN: Kim Hyuk satt to år i en av Nord-Koreas dødsleirer, og slapp levende fra det. Nå forteller han historien sin i dokumentarfilmen «Yodok». Tor Høvik (Foto)

Publisert: 13.okt.2009 06:00

Oppdatert: 13.okt.2009 06:33

PÅ EN SENG i et hotellrom i Bergen sitter en liten mann og forteller om alle likene.

- Dette er det verste, forstår du. Alle likene kommer til meg i drømmene mine. Og noen ganger vil de vite hvor jeg bor. En stund holdt de drømmene på å gjøre meg fullstendig gal.

Han som forteller dette heter Kim Hyuk, han er flyktning fra et av verdens aller verste regimer. Nord-Korea er som et skrekkabinett, og Kim er en av dem som har kommet levende ut for å fortelle hvordan det egentlig er der inne.

Kim satt nesten to år i leir 12, en av den nordkoreanske statens «forbedringsanstalter». Kim bodde i en brakke med 23 innsatte. Bare to av dem overlevde oppholdet.

KIM ER EN av medspillerne i dokumentarfilmen «Yodok», som er laget av produksjonsselskapet Piraya Film i samarbeid med Raftostiftelsen. Filmen har premiere på norske kinoer denne uken. Den forteller historien om regissøren Jung Sung San, og om hvordan han bruker flere flyktninghistorier for å lage en musikal om dødsleirene i Nord-Korea.

Det er en sjokkerende dokumentar, selv om den foregår i den sterile tryggheten i Sør-Korea, der flyktningene har slått seg ned.

I dag vet vi dette: Det finnes om lag 15 dødsleirer i Nord-Korea. Leirene brukes av regimet som det ultimate disiplineringmiddel overfor en totalt kuert befolkning. Ifølge Committee for Human Rights in North Korea er leirene bygget på samme modell som Stalin-tidens gulag-leire i Sovjet fra 1929.

Parallellene er åpenbare. De brukes til å fjerne enhver opposisjon eller truende ulydighet. Pervers tortur og henrettelser er vanlig. Det finnes likbrenningsovner og massegraver.

Ingen vet hvor mange som er blitt myrdet i dødsleirene. De har vært der i 50 år.

KIM BLE ARRESTERT i 1999 fordi han hadde smuglet ris og andre matvarer fra Kina.

- I leiren fikk vi bare 130 gram mat hver dag. Det var helt på grensen. Jeg overlevde på å spise gress om sommeren. Om vinteren plukket jeg sigarettneiper som jeg brukte til å bytte til meg ris. Da jeg kom ut veide jeg 35 kilo. Jeg hadde mental styrke. Det var trolig det som reddet meg.

DEN KOREANSKE advokatforeningen har engasjert seg for å bedre menneskerettighetene i Nord-Korea. De har samlet rapporter om tortur, henrettelser, slavearbeid, tvungne aborter og spedbarnsdrap i leirene. I Seoul finnes flere organisasjoner som jobber for å informere om forholdene. Kim Hyuk er selv medlem i en av dem.

Vi har aldri hatt bedre kunnskap om dødsleirene. Men hvem kjemper for de nordkoreanske fangene? I dag finnes det ikke noe storpolitisk initiativ, ingen hollywoodkjendis gråter for saken.

I 2005 vedtok FN en resolusjon mot de elendige forholdene for menneskerettene i Nord-Korea. Kim Jong-il og regimet i Pyongyang reagerte med et surt skuldertrekk. Diktatoren har skapt sin egen terrorbalanse med resten av verden. Hver gang han føler seg ignorert eller fornærmet sender han opp en rakett eller flytter noen tønner med anrikt uran. Og så vet han at han har verdens oppmerksomhet en stund.

Krig mot terror og trusler er noe verdenssamfunnet kan håndtere nå. Fordi det handler om aggresjon mot vestlige interesser, om stabilitet og skjøre relasjoner med Nord-Koreas tause kamerater i Beijing.

Men samtidig drar de oppmerksomheten vekk fra den virkelige tragedien, den konstante drapstrusselen mot et helt folk.

KIM SIER at han gjerne vil reise tilbake en gang, dersom det blir mulig. Men så blir han alvorlig.

- Jeg er litt redd for hvordan folk i Nord-Korea vil oppfatte meg. Kanskje de mener jeg har sviktet dem. Og det gir meg ganske mye skyldfølelse. Men jeg skulle gjerne ha lett etter min bror, Kim Cheol. Jeg vet ikke lenger om han lever.

PÅ HJEMMESIDENE til The Washington Post finnes det en detaljert oversikt over leir 15. Der er gruvene der fangene jobber seg til døde, der er brakkene, der er gravene. Ved hjelp av Google Earth og satellitter vet vi i dag hvor leirene er, hvordan de ser ut, og vi vet at tusenvis av mennesker dør der, hvert år.

Vi vet også at en av disse leirene heter «Yodok». Og det er den eneste leiren mennesker kanskje kan ha et håp om å slippe ut av i live. Derfor finnes det vitner som kan forteller oss mer om overgrepene, om masse mordet.

Og derfor er Kim Hyuk her for å fortelle om det.

KIM ER STUDENT. Han skal ta mastergrad på menneskerettigheter og Nord-Korea. Jeg spør om han ikke er provosert over det ikke finnes en massiv, koordinert internasjonal innsats for å få lagt ned dødsleirene i landet hans.

- Det er uvitenheten som er verst, fremdeles. Denne filmen er en glimrende sjanse til å fortelle om hvordan det er der. Og kanskje kan det skape litt større interesse.

Skal du se filmen «Yodok»? Si din mening her:

[Lukk vinduet](#)